

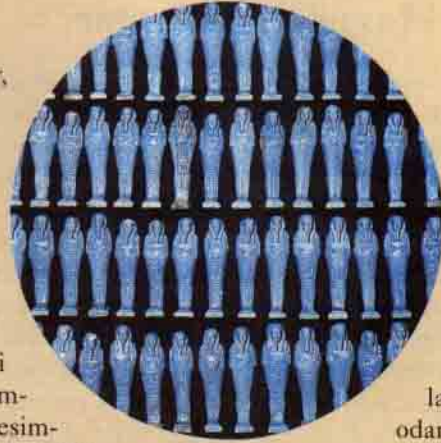
Yağmalanmamış Mezar

Kahire'nin 20 km batısında bulunan Abusir eski Mısır krallarının ve onların yüksek memurlarının mezarlarıyla doludur. Son 30 yılda Prag'daki Çek Ejiptoloji Enstitüsü'nden Miroslav Verner, Abusir'de çok düzenli olarak kazılar yapmakta, bulduklarını biriktirmekte ve haritalar çizmektedir. 1995'te dev bir mezarı kazmaya başladılar. İki yıl sonra nihayet ölünün gömüldüğü odaya eriştiler; bu, toprağın 24 m altında bir odaydı. İşin en şaşırtıcı yanı, çevredeki bu gibi mezarlar arkeologlar girmeden önce kıyasıya yağmalanmışken, bu mezardan hiçbir şey çalınmamıştı. Bu, son 50 yılda yağmalanmayan birkaç Mısır mezarından birisiydi.

Yağmacılar mezara girmeyi denemişler; fakat başaramamışlardı. Verner, hırsızların açtığı tünellerin ölü odasının birkaç metre üstünde sona erdiğini gördü. Ölü odasına doğru dikine kazılan toprak, sağlam olmayıp zayıf, kolay kırılabilir bir kil tabakasıydı. Hırsızlar mezarı çöktürüp toprak altında kalmadıkları için şanslıydılar. Verner ilk iş olarak mezarın tavanını betonla kuvvetlendirdi.

Mezardaki yazılar ölünün, yüksek rütbeli bir rahip ve saray memuru olan Iufaa olduğunu gös-

teriyordu. Verner, Iufaa'nın beyaz kumtaşından dev lahtinin yan yüzlerinde 408 mavi cilalı fayans buldu, bunların üzerinde, ölenin yeraltı dünyasındaki hizmetçilerini temsil eden küçük resimler vardı. Bazıları Ege Bölgesi'nden satın alınmış çanak çömlek sayesinde, Verner mezarın tarihini MÖ 525 olarak saptadı. Kapakları insan başı biçimindeki büyük vazoların içinde ölünün iç organları vardı. Ölünün odası hemen hemen yeraltı su-

yu düzeyindeydi ve nem tahta tabutu, Iufaa'nın mumyasını ve papirüs rulolarını çok fazla tahrip etmişti. Ölüler Kitabı'ndan ve diğer dinsel kitaplardan dualar lahtin yanlarını ve odanın duvarlarını süslüyordu. Verner lahtin iki

ton ağırlığındaki dış kapağını kaldırdıktan sonra, kapağı bir insan yüzüyle süslenmiş siyah-yeşil kayadan yapılmış olan iç lahte rastladı. Çürümüş tahta tabut mavi boncuklu bir kumaşın artıklarıyla kaplıydı. Tabutun içinde, yüzünde yıldızlı ince sıvadan ölüm maskesiyle, Iufaa'nın mumya kırıntıları vardı. Iufaa 25-35 yaşlarındaydı ve görünüşe göre doğal nedenlerden ölmüştü. Verner, 2500 yıldır dokunulmadığı için bu mezarın olağanüstü olduğunu söylemektedir. Soyulmamış bir Mısır mezarı çok ender bir durumdur; buna her kuşakta ancak bir kere rastlanır. Resimlerde üstte bir mumya, ortada yeraltı hizmetçilerini gösteren fayanslar ve altta insan başlı (kanopik) vazolar görülmektedir.

Discover, Eylül 1998

Akdeniz Fokunu Evlat Edinme Kampanyası

Monachus monachus ya da birçok kişinin tanıdığı ismiyle Akdeniz fokusu. Son sayıma göre Türkiye'de 100'den az, tüm Akdeniz'de ise 300 Akdeniz fokusu, birçok olumsuz koşulla rağmen yaşamlarını sürdürmeye çalışıyor. Balıkçılar ağlarına takılan balıkları yedikleri için fokları öldürüyor.

Doğal besin kaynakları aşırı oranda tüketildiği için, foklar bu balıklarla besleniyor. Yaşam ortamları, düzensiz ve yoğun turizm gelişmesi ve çarpık kentleşme yüzünden her geçen gün büyük tehdit altındalar ve deniz kirliliği hayatta kalma şanslarını oldukça zorluyor. Üreme bölgelerini ve yaşam ortamlarını korumak

için acil ve köklü adımlar atılmazsa, yakın bir zamanda fokların da nesli tükenecek.

SAD-AFAG ve Mersin - Erdemli'de, ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü işbirliği ile Akdeniz fokunun korunması için DHKD'nin koordinasyonunda, 1997 yılından bu yana

iki proje yürütüyor. Bu projeler kapsamında düzenli bilimsel araştırmalar; balıkçılara, yöre halkına ve turistlere yönelik bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştiriliyor. Akdeniz foklarının doğal ortamlarının korunmasına yönelik ulusal kararların alınmasına öncülük ediliyor. Akdeniz Foklarını Koruma Projesi'nin son adımında, Akdeniz fokları isteyenler tarafından evlat edinilebilecek. Evlat edinme kampanyasına katılanlar, projenin nasıl gittiği ve evlat edindiği fokun durumu hakkında sürekli bilgilendirilecekler.

Ayrıca çevre korumacılar ve gönüllülerle karşılıklı görüşme fırsatı da bulacaklar.